

Handläggare
Stefan Båmstedt
08-508 279 08
stefan.bamstedt@stockholm.se

Till
Fastighetsnämnden 2013-11-19

Naturvårdsverkets och Boverkets utvärdering och översyn av utfall och tillämpning av de nya strand- skyddsreglerna. Remissvar.

Förslag till beslut

1. Fastighetsnämnden beslutar att som svar på rubricerade remiss, överlämna kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnads- och idrottsroteln.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Juan Copovi-Mena
Förvaltningschef

Carina Jonsson
Avdelningschef

Remissen

Fastighetskontoret har tagit emot remissen om Naturvårdsverkets och Boverkets redovisning av regeringsuppdraget att göra en utvärdering och översyn av utfall och tillämpning av de nya strandskyddsreglerna (Dnr 001-1598/2013) från stadsbyggnads- och idrottsroteln. Remisstiden sträcker sig till den 18 november 2013, men fastighetsnämnden har beviljats förlängning till den 20 november 2013.

Regeringen gav i december 2012 Naturvårdsverket och Boverket i uppdrag att gemensamt göra en utvärdering och översyn av

tillämpning och utfall av det nya regelverket för strandskydd som trädde i kraft 2009 och 2010, samt föreslå ändringar. I en rapport som var klar i september 2013 och som nu är ute på remiss, redovisas uppdraget.

Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. I rapporten konstateras att strandskyddet är viktigt för att många av riksdagens beslutade miljö kvalitetsmål ska kunna uppnås. Idag finns många unika och varierande strandmiljöer på grund av strandskyddet.

De båda myndigheterna föreslår att det ska bli enklare att införa lättnader i strandskyddet vid mindre sjöar och vattendrag för att få en mer likvärdig och tillämpning av gällande regler. Idag gäller stränga krav för att införa sådana lättnader. I utredningen föreslås därför en lagändring som gör det enklare för länsstyrelsen att upphäva strandskyddet i områden vid mindre sjöar och vattendrag om det finns ett underlag som visar att området har liten betydelse för strandskyddets syften.

Den kartläggning som Naturvårdsverket och Boverket gjort, visar att tillämpningen av regelverket skiljer sig åt eftersom många kommuner tillämpar äldre förordnanden om generella undantag från strandskyddet. För att få en mer likvärdig tillämpning, föreslås en regel som medför att dessa förordnanden upphör.

Rapporten från de båda myndigheterna tar också upp frågan om landsbygdsutveckling i strandnära områden, det som förkortas LIS. Efter den kartläggning som gjorts bland landets kommuner, menar man i rapporten att det ännu är för tidigt att konstatera om LIS har lett till sådan landsbygdsutveckling som varit syftet. Kritik har också från kommunernas sida riktats mot att LIS som man anser är oflexibelt. Kompletteringar från Boverket väntas.

De bestämmelser kring strandskyddet som kom 2009 och 2010, vars tillämpning myndigheterna nu granskat, syftade bland annat till att främja utvecklingen i landsbygdsområden med tillgång till stränder. Vissa områden för vilka lättnader i förhållande till strandskyddsbestämmelserna, kunde utpekats i kommunens översiktsplan. Syftet var att öka det regionala inflytandet och effektivisera en prövning genom samordning mellan miljöbalken och plan- och bygglagen.

Naturvårdsverket och Boverket har samlat in underlag från ett urval av kommuner och länsstyrelser för analys av hur de nya reglerna har tillämpats. Analys av det insamlade materialet visar att hälften av länen som undersökts, tillämpas äldre förordnanden om generella undantag från gällande strandskyddsbestämmelser. Tillämpningen är dock inte enhetlig, vilket skapar lokala och regionala skillnader. Detta föreslår myndigheterna i sin rapport ska ändras. I rapporten föreslås att de generella förordnandena om undantag från strandskydd ska upphöra att gälla. Övergångsbestämmelser föreslås införas och länsstyrelserna föreslås få i uppdrag att undersöka lättnader vid mindre sjöar och vattendrag.

Beträffande dispenser krävs enligt nuvarande regelverk att ett område uppenbart ska sakna betydelse för strandskyddets syften för att bestämmelserna ska kunna upphävas. Nu föreslås i stället att denna bestämmelse löses upp med ytterligare en punkt som bara gäller mindre sjöar och vattendrag. Formuleringen i den nya punkten föreslås bli att strandskyddet kan upphävas om området har liten betydelse för strandskyddets syften. Utredningen föreslår också att en ändring görs i 7 kap- 18§ Miljöbalken för att det ska bli lättare att upphäva strandskyddet.

I utredningen förespråkas inte generella undantag, utan för att långsiktigt säkra strandskyddets syften förespråkar den båda myndigheterna att en lättnad i strandskyddet för mindre sjöar och vattendrag, prövas i det enskilda fallet.

I ett avsnitt i utredningen tas kommunernas dispensgivning upp och upphävande av strandskydd i framtagna detaljplaner. I ett omfattande underlag som konsultföretaget WSP tagit fram, redovisas att endas cirka 15 procent av de kommunala dispensbesluten är korrekta enligt den checklista för hantering av sådana ärenden som myndigheterna tagit fram.

Beträffande en koppling till bostadsförsörjningen som redovisas i rapporten, framgår av en studie som länsstyrelsen i Stockholm gjort i länet, ansåg bara fyra av 26 kommuner att strandskyddets tillämpning utgjorde ett hinder för bostadsbyggandet.

En annan statistisk redovisning i utredningen kring landsbygdsutveckling i strandnära områden, visar att cirka 50 av landets kommuner vid årsskiftet 2012/2013 hade tagit fram en översiktsplan som utpekade sådana LIS-områden. Totalt har 192 kommunala dispenser med hänvisning till det särskilda skälet

landsbygdsutveckling beslutats. 32 av dessa (16,5 %), har därefter upphävts av länsstyrelsen.

Kontorets synpunkter

Fastighetskontoret har i egenskap av stor fastighetsägare i Stockholm, tagit del av utredningen. Förutom att äga och förvalta ett stort antal fastigheter, varav en del ligger i strandnära lägen, deltar också kontoret i stadsutvecklingen. Som remissinstans och deltagare i samrådsprocessen vid framtagning av nya detaljplaner till exempel, berörs kontoret av det förslag som förs fram i utredningen.

I Stockholms län finns också områden som berörs av vad som i utredningen anförs om landsbygdsutveckling i strandnära områden. Vad som anges om strandskyddsbestämmelsernas konsekvenser för glesbygd i storstadsnära lägen, gäller till exempel delar av Stockholms skärgård.

Kontoret håller med utredningen att generella undantag är mindre bra och svårare att konsekvensöverblicka inför framtiden. Staden har en kraftig befolkningsinflyttning, vilket ställer stora krav på bostadsproduktionen. Att individuellt pröva strandskyddet i varje enskilt fall är också något som kontoret föredrar framför ett generellt undantag. Att till exempel kunna frigöra mark för en strandpromenad närmast en strand, kan vara en viktig åtgärd för att främja det rörliga friluftslivet.

Kontoret har i tidigare remissammanhang yttrat sig positivt över en ökad samordning mellan plan- och bygglagen och miljöbalken. Att effektivisera en prövning av strandskyddsreglerna genom samordningen mellan miljöbalken och plan- och bygglagen ligger också i linje med fastighetskontorets uppfattning.

Kontoret föreslår att fastighetskontoret efter direktjustering överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen till stadsbyggnads- och idrottsroteln.

SLUT